

Sociodemografiske faktorer

Forskere har i forskellige undersøgelser kigget på sammenhængen mellem sociodemografiske faktorer og risikoen for at udvikle demens. Her kan du læse om faktorerne uddannelse, erhverv, ægteskabelig status, socialt netværk og social støtte, sociale fritidsaktiviteter samt kognitiv reserve.

Et højt uddannelsesniveau ser ud til at beskytte mod udvikling af demens senere i livet. Til gengæld er resultaterne af undersøgelser, der ser på sammenhængen mellem erhvervsmæssig status og demensrisiko mindre overbevisende. Det skyldes blandt andet, at effekten af erhverv ser ud til at forsvinde i mange studier, når der kontrolleres for uddannelsens længde.

Med hensyn til ægteskabelig status viser befolkningsundersøgelser, at risikoen for at få en demensdiagnose er højere blandt ældre, der bor alene, end blandt gifte eller samboende ældre. Det er dog uklart, hvad forklaringen på fænomenet er.

Årsag eller virkning?

Ligesom for ægteskabelig status ser et godt socialt netværk ud til at være forbundet med mindsket risiko for udvikling af demens. Men sammenhængen går begge veje, idet en gradvis indsnævring af det sociale netværk hos ældre i sig selv kan være et forvarsel om begyndende udvikling af demens (omvendt kausalitet).

Der kan ikke påvises nogen sammenhæng mellem deltagelse i sociale fritidsaktiviteter og risiko for udvikling af demens senere i livet.

Forskningen i sammenhængen sociodemografiske faktorer og demens er vanskelig at sammenfatte. Det skyldes, at der er stor variation i de anvendte metoder og effektmål. I mange tilfælde peger resultaterne i flere retninger. Området egner sig mindre godt til randomiserede kontrollerede studier og størstedelen af studierne er observationsstudier i form af kohorte- eller case-kontrolundersøgelser, hvilket i sagens natur indebærer mange fejlkilder.

Læs mere om sociodemografiske faktorer:

[Uddannelse](#)

[Erhverv](#)

[Civilstatus](#)

[Socialt netværk og social støtte](#)

[Sociale fritidsaktiviteter](#)

[Kognitiv reserve](#)

Risk reduction of cognitive decline and dementia: WHO guidelines. Geneva: World Health Organization; 2019

[World Health Organization](#)

Livingston G, Huntley J, Sommerlad A, Ames D, Ballard C, Banerjee S, et al. Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission. *Lancet*. 2020;396(10248):413-46

[PubMed](#)

Prince M, Albanese E, Guerchet M, Prina M. World Alzheimer Report 2014. Dementia and risk reduction: An analysis of protective and modifiable factors. London: Alzheimer's Disease International; 2014

[Alzheimer's Disease International](#)

Yu JT, Xu W, Tan CC, Andrieu S, Suckling J, Evangelou E, et al. Evidence-based prevention of Alzheimer's disease: systematic review and meta-analysis of 243 observational prospective studies and 153 randomised controlled trials. *J Neurol Neurosurg Psychiatry*. 2020;91(11):1201-9

[PubMed](#)

Jorgensen K, Hasselbalch SG, Waldemar G. Risiko for demens og kognitiv svækkelse kan reduceres. *Ugeskrift for Læger*. 2016;178(7):V111150887

[PubMed](#)

Senest opdateret: 08. marts 2023